

*Ю. О. Набатова,
к. е. н., доцент кафедри фінанси, банківська справа та страхування,
Запорізького національного технічного університету, м. Запоріжжя, Україна
А. П. Шостак,
магістр, кафедри фінанси, банківська справа та страхування,
Запорізького національного технічного університету, м. Запоріжжя, Україна*

ПРОБЛЕМИ НЕЗБАЛАНСОВАНOSTІ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ДОХОДІВ ТА ВИДАТКІВ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

*Iu. A. Nabatova,
Ph.D., Associate Professor of Department of finance, banking and insurance,
Zaporizhian National Technical University, Zaporizhzhya, Ukraine
A. P. Shostak,
Master of Department of finance, banking and insurance,
Zaporizhian National Technical University, Zaporizhzhya, Ukraine*

PROBLEMS OF THE UNBALANCED STATE BUDGET BASED ON THE ANALYSIS OF REVENUES AND EXPENSES OF THE UKRAINIAN BUDGET SYSTEM

У статті розглянуто сучасний стан бюджетної системи України, проаналізовано динаміку статей доходів та видатків, на їх основі визначено головні проблеми незбалансованості бюджету. За результатами проведеної роботи запропоновано рекомендації щодо покращення економічних показників. Зроблено належні висновки.

The article presents the current state of the Ukrainian budget system, analyses dynamics of revenues and expenses based on which main problems of unbalanced budget are defined. Taking the results of conducted research into account, recommendations for improvement of economic performance indicators are provided. Respective conclusions are made.

Ключові слова: *бюджет, бюджетна система, доходи, видатки, фінансування, економіка, динаміка.*

Key words: *budget, budget system, revenues, expenses, financing, economics, dynamics.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Невід'ємною складовою частиною забезпечення збалансованої бюджетної системи є правильне формування та використання доходів та видатків, вивчення впливу позитивних та негативних чинників на їх стан.

Грунтовне дослідження сутності бюджету, з урахуванням об'єктивних та суб'єктивних чинників формування доходів і видатків бюджету, їхнього збалансування, виконання бюджету має велике значення для фінансової науки і практики. Саме завдяки розумінню об'єктивних процесів, законів та закономірностей розвитку суспільства, теоретичних засад функціонування бюджету органи державної влади, державного управління та місцевого самоврядування зможуть організувати розподіл і перерозподіл коштів таким чином і в таких пропорціях, які дали б змогу оптимально задовольнити економічні інтереси усіх членів суспільства [1, с. 5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасна теорія бюджету має відповідати реаліям практики ведення державного господарства, оскільки з розвитком ринкової економіки вплив держави на задоволення потреб суспільства змінюється. Серед вагомих наукових досліджень проблем бюджетної сфери можна виділити роботи: Ю. Пасічника, О. Романенко, В. Андрущенко, І. Луніної, А. Близнюка, Р. Поляка, І. Лютого та ін. Разом з тим, на сьогодні єдиного підходу до побудови моделі ефективної бюджетної системи не існує. Це зумовлено, насамперед, економічною сутністю відносин, які формуються у процесі складання та виконання бюджету [2, с. 3].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Узагальнення теоретичних підходів до збалансування бюджету. Провести аналіз стану доходів та видатків бюджету України та на їх основі виявити фактори впливу на динаміку змін у показниках. Дати рекомендації та розглянути методи щодо покращення, удосконалення та усунення негативних факторів.

Виклад основного матеріалу дослідження. З метою посилення впливу бюджетної системи на соціально-економічний розвиток країни необхідно вживати заходів, спрямованих на підвищення рівня збалансованості бюджету, ефективності використання бюджетних коштів, удосконалення міжбюджетних відносин, забезпечення якісного виконання бюджетів усіх рівнів, здійснення дієвого фінансового контролю, а головне - забезпечення стійкості бюджетної системи. Бюджет є адаптивним механізмом в системі регулювання економіки, спрямованим на забезпечення адекватності регулятивних заходів внутрішнім і зовнішнім змінам економічного середовища з метою економічного розвитку країни. Бюджетна система є одним з основних інструментів регулювання соціальної, виробничої, інвестиційної, регіональної, зовнішньоекономічної діяльності країни [3].

Розглянемо тенденцію змін за останні роки реального ВВП до відповідного кварталу попереднього року (рис. 1). Після початку регресу у I кварталі 2014 року, зростання ВВП починає спостерігатися лише у II кварталі 2015 року і посилюється у 2016 році в основному за рахунок дії внутрішніх факторів. Так у IV кварталі 2016 року у розрахунку до відповідного кварталу попереднього року відбулося зростання ВВП на 4,8% з тенденцією до прискорення, в той час як у III кварталі ВВП збільшився на 2,3%, у II кварталі – на 1,5% та 0,1% у I кварталі. В цілому за 2016 рік ВВП зріс на 2,3%.

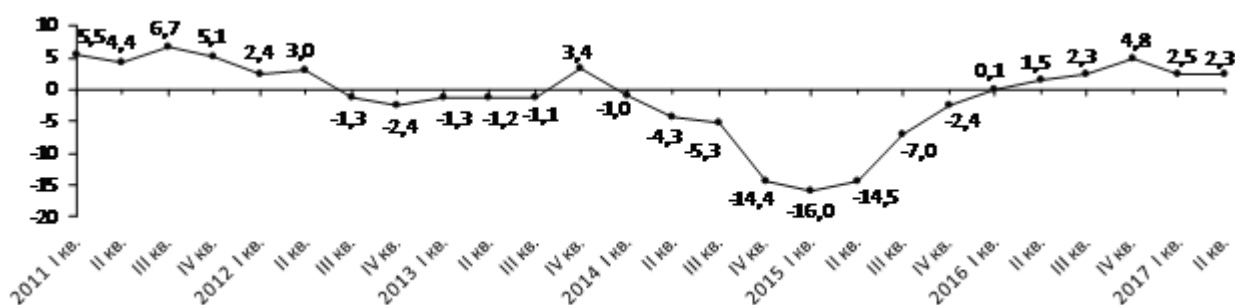

Рис. 1. Зміна реального ВВП (у % до відповідного кварталу попереднього року) [4]

Зростання ВВП у I кварталі 2017 року становило 2,4% до I кварталу 2016 року. Незважаючи на незначне скорочення в I кварталі цього року, позитивна динаміка спостерігалася впродовж останніх 6 кварталів. Реальний ВВП у II кварталі 2017 року порівняно з попереднім кварталом (з урахуванням сезонного фактору) збільшився на 0,6%, а порівняно з II кварталом 2016 року – збільшився на 2,4%.

Розглянемо доходи бюджету - податкові, неподаткові та інші надходження на безповоротній основі, справляння яких передбачено законодавством України (включаючи трансферти, плату за надання адміністративних послуг, власні надходження бюджетних установ) [6].

У 2016 році дохідна частина бюджету виконувалась в умовах змін, які були внесені у податкове законодавство, спрямованих на:

- покращення адміністрування платежів;
- створення справедливих та більш рівних умов оподаткування;
- підвищення наповнюваності бюджету.

У 2016 році надходження до Державного бюджету України склали 613,3 млрд. грн., що на 81,6 млрд. грн., або на 15,3% більше ніж у 2015 році. Розглянемо доходи Державного бюджету України за 2014-2017 роки (табл. 1).

Таблиця 1.
Доходи Державного бюджету України 2014-2017 роки

Статті доходів	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік на 30.08	2016 рік проти 2015 року	
					Абс. Прир.	Темп росту %

Податок та збір на доходи фіз. осіб	12.5	45.1	59.8	77.2	14.7	132.7
Податок на прибуток підприємств	39.9	34.8	54.3	67.1	19.5	156.3
Податок на додану вартість (збір)	189.2	246.9	329.9	302.9	83.0	133.6
Відшкодування ПДВ	-50.2	-68.4	-94.9	-	-26.5	138.0
Акцизний податок	45.0	63.1	90.1	113.3	27.0	142.8
Рентна плата за користування надрами	18.2	37.0	39.7	44.1	2.7	107.3
Ввізне мито	12.4	39.9	20.0	23.1	-19.9	50.2
Кошти, що перераховуються НБУ відповідно до закону до ЗУ Про Національний банк України	22.8	61.8	38.2	45.0	-23.6	61.8
Власні надходження бюджетних установ	22.1	26.4	34.1	34.0	7.7	129.1
РАЗОМ ДОХОДІВ	357.1	534.7	616.3	706.7	81.6	115.3

Найбільші надходження до державного бюджету у 2016 році склали:

- податок на додану вартість (збір) з урахуванням бюджетного відшкодування склав 238 млрд. грн., що на 56,5 млрд. грн., або на 31,7 відсотків більше ніж у 2015 році. Зростання економіки, спрямування до державного бюджету частини податку від сільгоспвиробників та збільшення обсягів імпорту товарів стали головними чинниками збільшення надходжень;

- податок на прибуток підприємств склав 54,3 млрд. грн., що на 19,5 млрд. грн. або на 56,3% більше від аналогічного показника 2015 року, цей приріст зумовлений збільшенням прибутку прибуткових підприємств, збільшенням цін виробників та зміни порядку декларування та сплати податків;

- надходження з податку та збору на доходи фізичних осіб у 2016 році склали 59,8 млрд. грн., це на 14,7 млрд. грн. більше ніж у 2015 році. Збільшення надходжень можна пояснити збільшенням ставки податку до 18%;

- акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів у 2016 році становить – 55,1 млрд. грн., що на 16,3 млрд. грн. або 42,1% більше ніж у 2015 році. На збільшення надходжень вплинуло збільшення обсягів виробництва підакцизних товарів та змінами у законодавстві щодо ставки акцизного податку;

- у 2016 році акцизний податок з ввезеної на територію України підакцизної продукції склав 35 млрд. грн., що більше на 10,7 млрд. грн., або 43,9% від 2015 року. Одними з чинників приросту є підвищення ставок та збільшення обсягів імпорту підакцизних товарів;

- рентна плата за користування надрами у 2016 році склала 39,7 млрд. грн., проти 37,0 млрд. грн. у 2015 році, що на 2,7 млрд. грн. менше;

- сума податку з ввізного мита склала – 20 млрд. грн., що менше проти минулого року на 19,9 млрд. грн., або 49,8 відсотків, що пояснюється скасуванням додаткового імпортного збору;

- загальним фондом державного бюджету відшкодовано ПДВ у розмірі 94,9 млрд. грн., що більше аналогічного показника 2015 року на 26,5 млрд. грн.

- у 2016 році додержавного бюджету надійшли кошти, що нараховуються Національним банком України відповідно до Закону України «Про Національний банк України» у сумі 38,2 млрд. грн. проти 61,8 млрд. грн. у 2015 році.

Розглянемо темпи приросту дохідної частини державного бюджету України(табл. 2):

Таблиця 2.

Темп приросту дохідної частини державного бюджету України 2014-2017 роки

Статті доходів	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік На 30.08	Темп приросту	
					2014-2015 (%)	2015-2016 (%)
Податок та збір на доходи фіз. осіб	12.5	45.1	59.8	77.2	260.8	32.7
Податок на прибуток підприємств	39.9	34.8	54.3	67.1	-12.7	56.0
Податок на додану вартість (збір)	189.2	246.9	329.9	302.9	30.5	33.6
Відшкодування ПДВ	-50.2	-68.4	-94.9	-	36.2	38.7
Акцизний податок	45.0	63.1	90.1	113.3	40.2	42.7
Рентна плата за користування надрами	18.2	37.0	39.7	44.1	103.3	7.3
Ввізне мито	12.4	39.9	20.0	23.1	221.7	-49.8
Кошти, що перераховуються НБУ відповідно до закону до ЗУ Про НБУ	22.8	61.8	38.2	45.0	171.0	-38.1
Власні надходження бюджетних установ	22.1	26.4	34.1	34.0	19.4	29.1
РАЗОМ ДОХОДІВ	357.1	534.7	616.3	706.7	49.7	15.2

Протягом 2014-2016 років спостерігається збільшення, яке відбулось у частині податкових надходжень практично за всіма основними джерелами, що свідчить про економічну стабілізацію та певне

економічне зростання. Таким чином обсяги надходжень у 2015-2016 роках збільшилися з таких податкових джерел, як: податок та збір на доходи фізичних осіб на - 32,7%, податок на прибуток підприємств - на 56%, податок на додану вартість (збір) – на 33,6%, акцизний податок – 42,7%, рентна плата за користування надрами – на 7,3%, власні надходження бюджетних установ – 29,1%.

Від’ємну динаміку продемонстрували податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції, обсяг надходжень яких скоротився на 19,9 млрд. грн. або майже вдвічі.

Динаміка змін дохідної частини державного бюджету у структурних складових, таких як: податкові надходження, неподаткові надходження, міжбюджетні трансферти та інші надходження характерні такі показники(табл. 3).

Таблиця 3.
Структура дохідної частини Державного бюджету, %

Вид доходів	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік (на 30.08)
Податкові надходження	77,44	78,5	76,6	81,8	80,9
Неподаткові надходження	21,5	19,1	22,4	16,8	15,9
Інші надходження	0,6	1,8	0,4	0,7	3,2
Міжбюджетні трансферти	0,5	0,6	0,6	0,7	-
Всього доходів	100	100	100	100	100

Виходячи з даних таблиці відсоток податкових надходжень у 2013 році склав 77,4% протягом трьох років цей відсоток збільшувався та склав 81,1% у 2016 році. Питома вага неподаткових надходжень є другою по наповнюваності бюджету та коливається від 16,8% до 22,4%. Спостерігається тенденція до збільшення міжбюджетних трансфертів так поступово з 2013 до 2016 року їх сума зросла з 1 609 млн. грн. до 4 172 млн. грн.

Щодо видатків бюджету - коштів, спрямованих на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом. До видатків бюджету не належать: погашення боргу; надання кредитів з бюджету; розміщення бюджетних коштів на депозитах; придбання цінних паперів; повернення надміру сплачених до бюджету сум податків і зборів та інших доходів бюджету, проведення їх бюджетного відшкодування [6].

У 2016 році Урядом проводилася виважена політика видатків, спрямована в першу чергу на забезпечення обороноздатності держави, своєчасне виконання боргових зобов’язань, фінансування відповідно до планових показників усіх соціальних виплат та допомог. Касові видатки Державного бюджету України за 2016 рік становили 684,9 млрд. грн., у тому числі за загальним фондом – 642,6 млрд. гривень [5].

У 2016 році видатки державного бюджету зросли на 108,0 млрд. грн., або на 18,7% більше у порівнянні з 2015 роком. Розглянемо видатки Державного бюджету України за функціональною класифікацією 2014-2017 роки (табл. 4).

Таблиця 4.
Видатки Державного бюджету України за функціональною класифікацією 2014-2017 роки

Статті видатків	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік (на 30.08)	2016 рік проти 2015 року	
					Абс. Прир.	Темп росту %
Загальнодерж. функції (без урахування видатків на обслуговування держ. боргу)	17.8	18.6	22.3	33.2	3.7	119.6
Обслуговування боргу	48.0	84.5	95.8	111.3	11.3	113.4
Оборона	27.4	52.0	59.4	70.2	7.4	114.1
Гром. порядок, безпека та судова влада	44.6	54.6	71.7	80.5	17.1	131.2
Економічна діяльність	34.4	37.1	31.4	44.4	-5.7	84.6
Охорона навколишнього прир. середовища	2.6	4.1	4.8	4.3	0.7	117.7
Житлово-комунальне господарство	0.1	0.02	0.01	0.03	-0.01	58.2
Охорона здоров’я	10.6	11.5	12.5	15.9	1.0	108.9
Духовний та фізичний розвиток	4.9	6.6	5.0	7.5	-1.6	74.9
Освіта	28.7	30.2	34.8	42.1	4.6	115.4
Соц. захист та соц. забезпечення	80.6	103.7	152.0	152.6	48.3	146.5
Міжбюджетні трансферти	130.6	174.0	195.4	251.8	21.4	112.3
ВСЬОГО ВИДАТКІВ	430.1	576.9	684.7	813.8	108.0	118.7

Як видно з таблиці у 2016 році найкраще фінансувалися видатки:

- на соціальний захист та соціальне забезпечення, що у 2016 році становило 152,0 млрд. грн., на 48,3 млрд. грн., або на 46,5% більше ніж у 2015 році;
- на обслуговування боргу за 2016 рік склало 95,8 млрд. грн., що на 11,3 млрд. грн., більше від аналогічного показника 2015 року;
- на оборону у 2016 році було виділено 59,4 млрд. грн., що склало на 7,4 млрд. грн. більше ніж у 2015 році;
- на громадський порядок, безпеку та судову владу у 2016 році було виділено 71,7 млрд. грн., у порівнянні з 2015 роком видатки збільшилися на 17,1 млрд. грн.

Також спостерігався незначний приріст у фінансуванні таких статей, як: освіта, охорона здоров'я, охорона навколишнього природного середовища та загальнодержавні функції (без урахування видатків на обслуговування державного боргу).

Статті видатків за якими спостерігається негативна динаміка до скорочення суми виділених коштів:

- на духовний та фізичний розвиток у 2016 році забезпечення зменшилося на 1,6 млрд. грн., або на 25,1% порівняно з 2015 роком який складав 6,6 млрд. грн.;
- видатки на економічну діяльність – 31,4 млрд. грн., що на 5,7 млрд. грн. менше від аналогічного показника 2015 року;
- фінансування статті видатків на житлово-комунальне господарство у 2015 та 2016 роках становили 0,02 та 0,01 млрд. грн. відповідно, таким чином видатки були зменшені майже на 50 відсотків.

Розглянемо видатки державного бюджету у розрізі економічної класифікації: оплата праці працівників бюджетних установ, нарахування на заробітну плату, медикаменти та перев'язувальні матеріали, продукти харчування, оплата комунальних послуг та енергоносіїв, обслуговування боргових зобов'язань, субсидії і поточні трансферти підприємствам, поточні трансферти органам державного управління, соціальне забезпечення, інші поточні видатки та капітальні видатки (табл. 5).

Таблиця 5.
Видатки державного бюджету (з міжбюджетними трансфертами) за 2014–2017 роки у розрізі економічної класифікації

Видатки	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік На (30.08)	Темп приросту	
					2014-2015 (%)	2015-2016 (%)
Оплата праці працівників бюдж. установ	52,5	61,0	88,3	101,9	16.19	44.75
Нарахування на заробітну плату	16,7	18,8	17,0	23,3	12.57	-9.57
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	3,8	5,6	6,2	7,9	47.37	10.71
Продукти харчування	2,5	4,3	4,5	5,1	72.00	4.65
Оплата комун. послуг та енергоносіїв	4,6	5,6	6,5	7,7	21.74	16.07
Обслуговування борг. зобов'язань	51,0	86,8	97,4	112,7	70.20	12.21
Субсидії і поточні трансферти підприємствам	17,1	10,1	8,0	14,0	-40.94	-20.79
Поточні трансферти органам державного управління інш. рівнів	129,5	171,3	189,7	241,8	32.28	10.74
Соціальне забезпечення	81,5	104,1	153,3	156,8	27.73	47.26
Інші поточні видатки	63,4	91,7	87,2	98,2	44.64	-4.91
Капітальні видатки	7,2	17,5	26,6	34,9	143.06	52.00
Усього видатків (з урахуванням міжбюджетних трансфертів)	430,1	576,9	684,7	804,3	34.13	18.69

Зростання відбулося майже за всіма статтями видатків, але залишилась тенденція щодо скорочення видатків на субсидії і поточні трансферти підприємствам (установам організаціям) на 21%, нарахування на заробітну плату – 9,57% та інші поточні видатки – на 4,9%. Враховуючи ці зміни частка поточних видатків у загальній сумі видатків зменшилася до 96,1%.

Структура видатків державного бюджету у розрізі економічної класифікації дещо змінювалася розглянемо зміни за 2015 та 2016 роки (рис. 2 та рис. 3).

Із загального обсягу збільшення видатків (119,5 млрд. грн.) найбільша частка (41,1%) припадає на виплати пенсій і допомоги. На оплату праці припадає 23,4% збільшення, поточні трансферти органам державного управління – 15,7%, обслуговування боргових зобов'язань – 9,1%, капітальні видатки – 7,9%, інші поточні трансферти населенню – 1,2%, оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 0,8%, медикаменти та перев'язувальні матеріали – 0,5%, продукти харчування – 0,2% [7, с. 60].

Структура видатків державного бюджету за 2015 рік у розрізі економічної класифікації

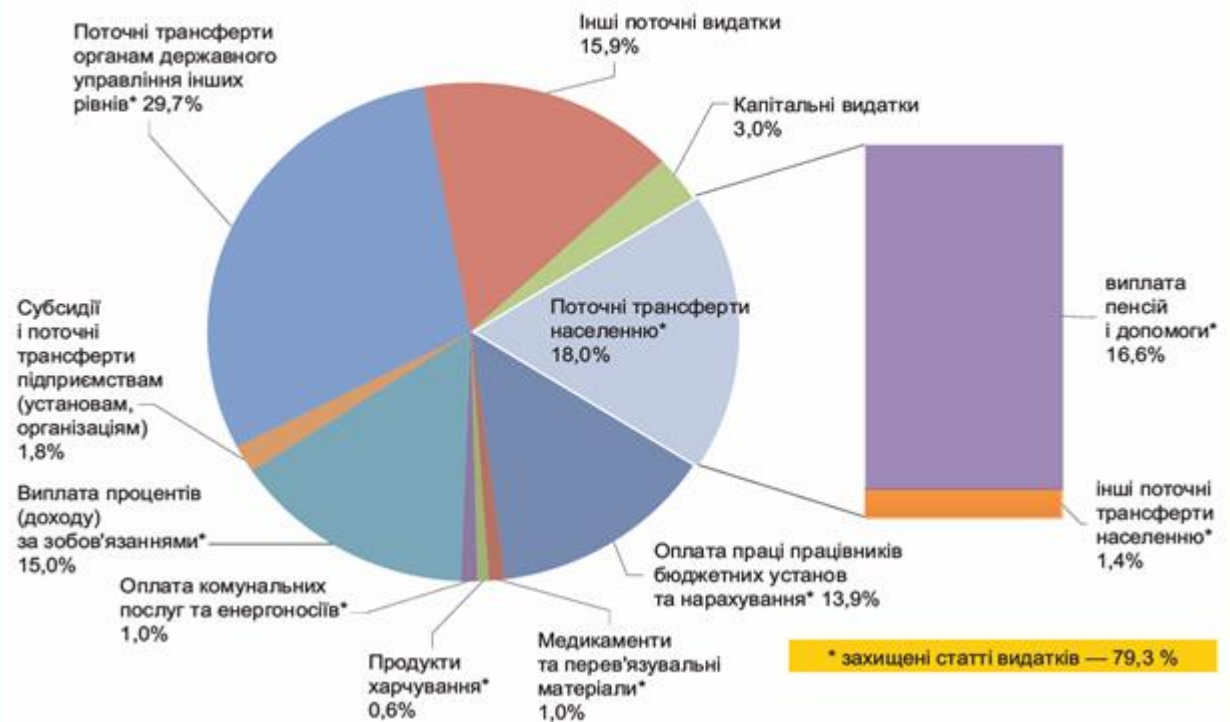

Рис. 2. Структура видатків державного бюджету за 2015 рік у розрізі економічної класифікації [7]

Структура видатків державного бюджету за 2016 рік у розрізі економічної класифікації

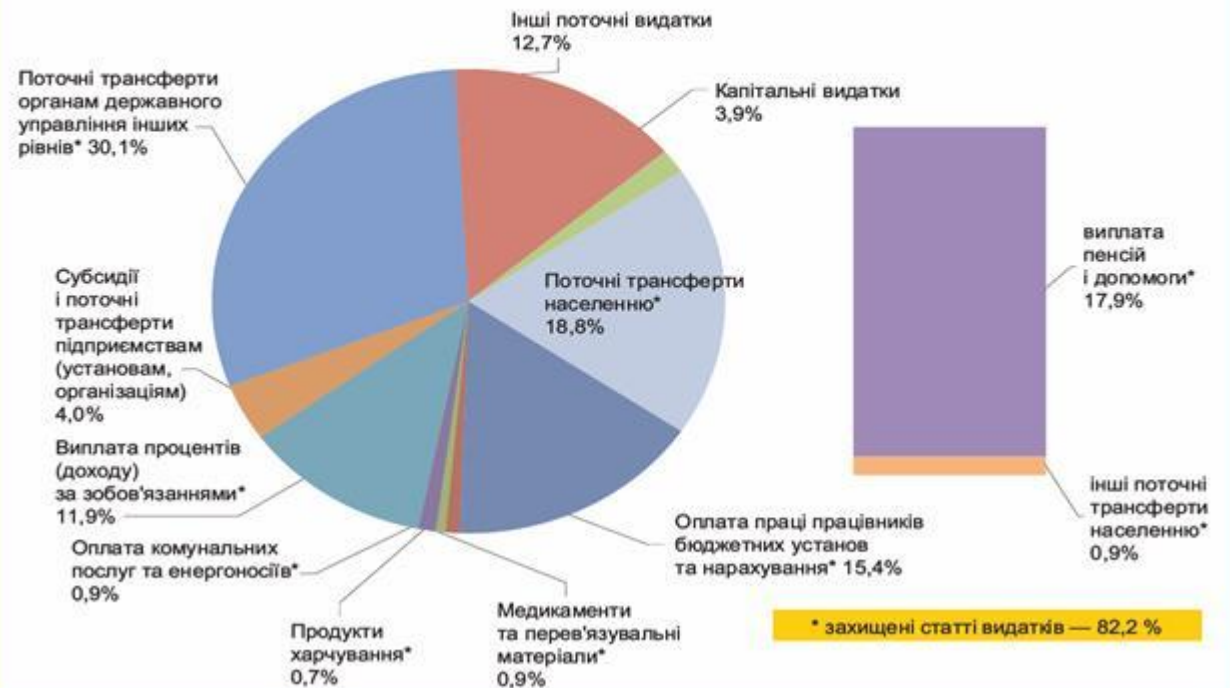

Рис. 3. Структура видатків державного бюджету за 2016 рік у розрізі економічної класифікації [7]

Вищезазначене зумовило відповідне зростання питомої ваги зазначених видатків у загальному їх обсязі. Зміна структури видатків за економічною класифікацією пов'язана, зокрема, з суттєвим збільшенням капітальних видатків. Вони становили 26,6 млрд. грн., що на 9,2 млрд. грн., або на 52,4%, більше ніж у 2015 році. Рівень їх виконання збільшився і склав 74,0%. Частка видатків на захищені статті збільшилася, вона становила 82,2% усіх видатків державного бюджету. Зазначене, зокрема, пов'язано зі збільшенням видатків на виплату пенсій і допомог. Виконання видатків за захищеними статтями за 2016 рік склало 99,6% річного плану, що більше минулорічного показника [7, с. 60].

Аналізуючи дані розрахунків, можна зробити висновок, що за багатьма статтями доходів та видатків спостерігається позитивна тенденція у розвитку вітчизняної економіки, це пов'язано з зростанням внутрішнього інвестиційного попиту, відновились тенденції до зростання прямих іноземних інвестицій, сприяло відновленню економічного зростання збільшення споживчого попиту (реальна заробітна плата у 2016 році зросла на 9%, а оборот торгівлі збільшився на 4%). Розвиток вітчизняної економіки в 2016 році був підтриманий зниженням інфляційного тиску на фоні волатильності обмінного курсу гривні, зростання споживчої інфляції уповільнилося з 43,3% у 2015 році до 12,4% у 2016 році [5].

Незважаючи на позитивні тенденції у розвитку вітчизняної економіки, є фактори які негативно впливають на стійкість бюджетної системи України, серед головних - наслідки політичної кризи в країні, яка в 2014 році дала поштовх початку військових дій; зростання цін на енергоносії на світових ринках; низька інвестиційна активність.

Розглядаючи доходи і видатки державного бюджету України, в цілому помітно чітку тенденцію щодо дефіциту бюджету, який у 2014 році становив 73 млрд. грн., 42,2 млрд. грн. – у 2015 році, 68,4 млрд. грн. – 2016 року та 107,1 млрд. грн. на 30 серпня у 2017 році. Вищесказане свідчить про те, що бюджет є незбалансованим (рис. 4).

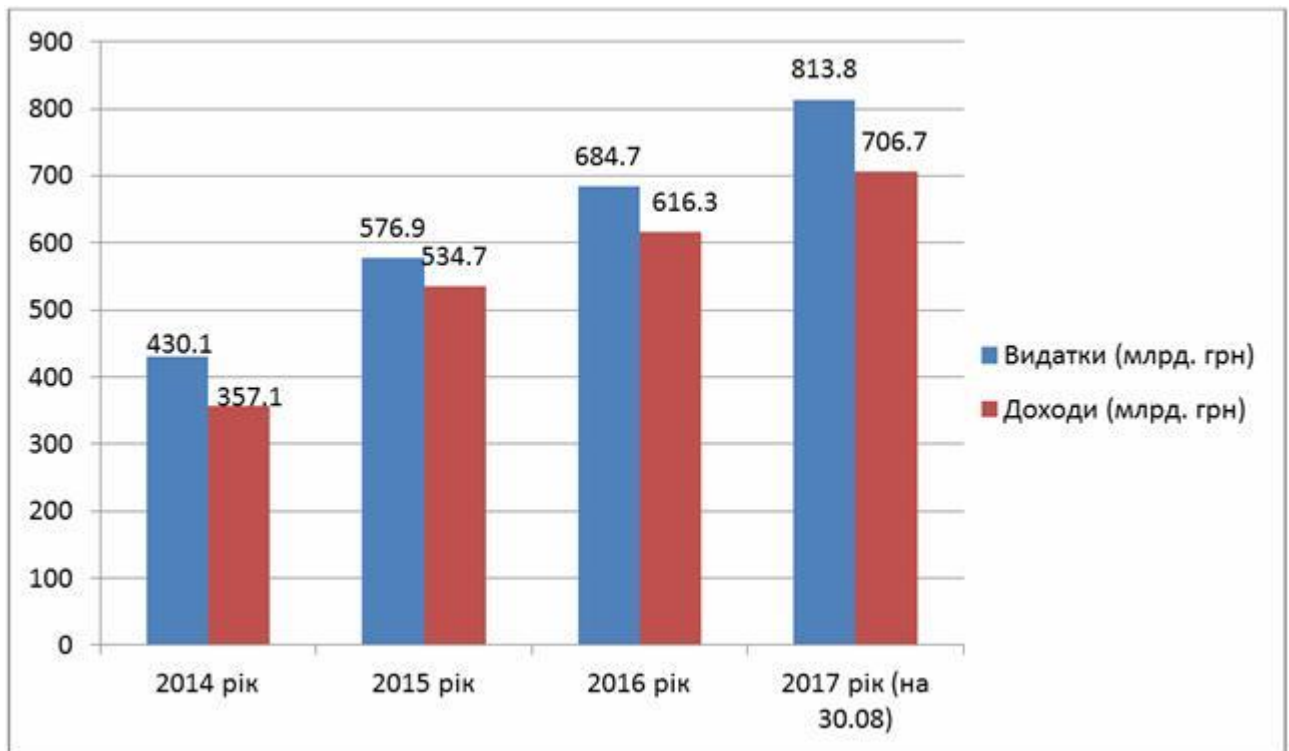

Рис. 4. Доходи та видатки бюджетної системи України 2014-2017 рр.

Головними причинами незбалансованості бюджетної системи України є залежність від політичної стабільності та ситуації на світових сировинних ринках. Через це обмежені можливості для бюджетного маневру з метою суттєвого збільшення бюджетних витрат за напрямками, які обумовлюють економічний розвиток країни. При цьому прийняті бюджетні зобов'язання не можуть бути істотно скорочені внаслідок соціальної спрямованості значної їх частини. Структура бюджетних витрат не є оптимальною для стимулювання економічного розвитку. Направлених з бюджету коштів на реалізацію економічного розвитку інфраструктурних проектів, проектів у сфері освіти і науки – недостатньо. Міжбюджетні відносини поки не в повній мірі налаштовані на стимулювання органів державної влади та місцевого самоврядування до створення умов для підприємницької та інвестиційної діяльності, які об'єктивно є основою збільшення доходів місцевих бюджетів. Бюджетна політика багато в чому залишається неясною для суспільства, необхідність і суть конкретних рішень і дій органів державної влади в цій сфері не розкриваються належним чином [3].

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Проаналізувавши та дослідивши економічні показники за 2014-2017 роки, можна зробити висновки, що у нинішніх умовах важливим для України є досягнення стійкості та збалансованості бюджетної системи, для цього необхідно розробити бюджетну стратегію, виробити бюджетну тактику та розробити основні напрямки бюджетної політики.

Важливим є підвищення ефективності бюджетних витрат, максимально результативне витрачання бюджетних коштів. Впровадження програмних методів бюджетування дозволить перетворити їх в реальний інструмент проведення державної політики, концентрацію бюджетних ресурсів на пріоритетних напрямках для досягнення поставлених цілей [3].

Надзвичайно актуальним кроком є збалансована і розумна податкова політика, яка повинна не тільки виконувати фіскальні функції - максимізувати доходи держави, але і стимулювати економічну і інвестиційну активність, підвищувати привабливість бізнесу в Україні [3].

Щоб досягти стійкості бюджетної системи, необхідна робота по дуже точної пріоритетності видатків бюджетів, а саме, повинна бути змінена структура бюджетних витрат на користь тих, які спрямовані на розвиток. Витрати на освіту, науку, інфраструктуру повинні бути пріоритетними, їх частка в загальних витратах бюджетної системи України повинна збільшуватися.

Бюджетні інвестиції повинні бути спрямовані на підвищення якості підприємницького та інвестиційного клімату, бюджетні інвестиції в економіку повинні стимулювати зростання приватних інвестицій, сприяти формуванню сучасної транспортної та інженерної інфраструктури.

Першочерговим завданням досягнення збалансованого бюджету є впорядкування урядових видатків, що передбачає: скорочення їх частки у ВВП та збільшення видатків на освіту, охорону здоров'я, розвиток інфраструктури. Лише після цього стає можливим, визначити параметри податкової реформи, яка за будь-яких умов не повинна збільшувати дефіциту бюджету — інакше її проведення втрачає сенс і може означати крах зваженої економічної політики[8, с. 93].

Література.

1. Бюджетна система : підруч. / за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко. – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 624 с.
2. Бюджетна система України: проблемні питання: монографія/ [Л. А. Васютинська, М. О. Слатвинська, О. Ю. Дубовник та ін.]; за заг. ред. В. Г. Баранової. – Одеса, ВОИ СОІУ «Атлант» 2013. – 252с.
3. Боголіб Т. М. Забезпечення стійкості бюджетної системи України в умовах кризових явищ [Електронний ресурс] / Т. М. Боголіб // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://eco-science.net/>.
4. Державна служба статистики України від 18.09.2017 № 206/0/02.4вн-17 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Інформація міністерства фінансів України щодо виконання Державного бюджету України за 2016 рік [Електронний ресурс] // Урядовий кур'єр. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/informaciya-ministerstva-finansiv-ukrayini-2702/>
6. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010р. № 2456-VI, зі змінами [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
7. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2016 рік / [Зубенко В. В., Самчинська І. В., Рудик А. Ю. та ін.]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи(ЗМФІ-П) впровадження», USAID. – К., 2017. – 92 с.
8. Левчук Н.М. Проблема збалансованого держбюджету / Н.М. Левчук, Т.В. Дудка, Т.М. Пересада, Г.Г. Гайдай // Економіка та управління на транспорті. – К.: НТУ, 2015.

References.

1. . Yuriy, S. I. Demianyshyn, V. H. and Kyrylenko, O. P. (2013), *Biudzhetna systema* [Budget system], TNEU, Ternopil, p. 624.
2. Vasiutynska, L. A. Slatvynska, M. O. Dubovnyk, O. Yu. and others (2013), *Biudzhetna systema Ukrainy: problemni pytannia* [Budget system of Ukraine: problem issues], VOY SOYU «Atlant», Odesa, Ukraine, p. 252.
3. Boholib T. M. Zabezpechennia stiikosti biudzhetnoi systemy Ukrainy v umovakh kryzovykh yavyshch [Elektronnyi resurs] / T. M. Boholib // Aktualni problemy ekonomiky. – 2014. [Online], available at: <http://eco-science.net/>.
4. State Statistics Service of Ukraine (2017), available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Ministry of Finance of Ukraine (2017), "Information from the Ministry of Finance of Ukraine on implementation of the State Budget of Ukraine for 2016", Uriadovyi kurier, [Online], available at: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/informaciya-ministerstva-finansiv-ukrayini-2702/>
6. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Law of Ukraine " The Budget Code of Ukraine", dated 07/08/2010 No. 2456-VI, as amended, available at: <http://zakon.rada.gov.ua>

7. Zubenko, V. V. Samchynska, I. V. Rudyk, A. Yu. and others (2017), " Budget monitoring: Analysis of budget execution for 2016", IBSER, Project "Strengthening Local Financial Initiative (MIFI-II) Implementation", USAID, Kyiv, Ukraine, p. 92.
8. Levchuk, N.M. Dudka, T.V. Peresada, T.M. and Haidai, H.H. (2015), "The Problem of Balanced State Budget", *Ekonomika ta upravlinnia na transporti*, NTU, Kyiv, Ukraine.